Waarom Amerika vooral zichzelf pijn doet met deze handelsoorlog

Ruben Mooijman

VS/EU - Met de invoering van wederzijdse heffingen op elkaars goederen zijn de VS en de EU opnieuw in een handelsoorlog verwikkeld. Hoe erg is dat? "Banen staan op het spel, prijzen zullen stijgen."

Welke maatregelen zijn er gisteren van kracht geworden?
In de VS zijn sinds middernacht importheffingen van 25 procent van kracht op al het staal en aluminium dat het land binnenkomt. Enkele uren na middernacht liet de Europese Unie weten tegenmaatregelen te nemen. Vanaf 1 april komen er extra heffingen op onder meer whisky, boten en motorfietsen. Ook die heffingen bedragen 25 procent. Op 13 april volgt een tweede reeks heffingen. Producten die in aanmerking komen, zijn staal en aluminium, textiel, lederwaren, huishoudelijke apparaten, plastic, hout, vlees, noten, eieren, zuivel, suiker en groenten.

Hoe groot is de economische schade?
Canada en Mexico zijn het zwaarst getroffen: zij zijn de belangrijkste aanvoerlanden voor het staal dat de VS importeert. Voor de EU blijft de schade relatief beperkt, zegt het Kiel Institute for the World Economy (IFW). Slechts 5 procent van de totale EU-export betreft staal en aluminium en daarvan gaat dan nog maar een klein deel naar de VS. Het Duitse onderzoeksinstituut raamt de impact op 0,02 procent van het bbp van de EU.

In de VS zelf zal de schade groter zijn, schrijft het IFW. De VS importeren veel staal en de extra heffingen zullen worden doorgerekend in de prijs van producten zoals auto's, vliegtuigen of bouwmateriaal. De export vanuit de VS zal daardoor met 1,37 procent dalen.

Wat gaat de Europese consument hiervan merken?
Voorlopig niet zoveel. Het aantal Europese kopers van Harley-Davidsons en boten is beperkt en Amerikaanse whisky wordt gezien als inferieur aan de Schotse of Ierse variant *(zie ook hiernaast)*. Pas als de EU het tweede pakket maatregelen bekend zal maken, kunnen er meer concrete gevolgen zijn. Maar de EU probeert de gevolgen voor de consument zo veel mogelijk te beperken, bijvoorbeeld door te mikken op Amerikaanse exportproducten die ook door andere herkomstlanden kunnen worden geleverd.

Hoe groot is de kans dat er snel een wapenstilstand komt in deze handelsoorlog?
Dat is moeilijk te voorspellen met een grillige politicus als Trump. Maar het is wel waar de EU op hoopt. “Wij betreuren dit”, zei Commissievoorzitter Ursula von der Leyen. “Tarieven zijn slecht voor de zakenwereld en slechter voor consumenten. Banen staan op het spel, prijzen zullen stijgen. Niemand wil dat, in de EU noch in de Verenigde Staten.”

Belangrijk is wat er op 1 april zal gebeuren. Dan zullen de VS duidelijkheid scheppen over hoe ze de zogenaamde wederzijdse tarieven zullen toepassen. Volgens dat principe zullen de VS dezelfde tarieven heffen als hun handelspartners, maar ze zijn ook bereid om tarieven te schrappen als hun partners dat ook doen. Europees Commissaris voor Handel Maros Sefcovic heeft vorige maand al geopperd dat het Europese importtarief van 10 procent op Amerikaanse auto’s verlaagd of geschrapt kan worden. Dat tarief is vier keer hoger dan dat van de VS.

Zitten alle Europese lidstaten op dezelfde lijn over de aanpak?
Voor het eerste pakket tegenmaatregelen hoeven de lidstaten niet te worden geraadpleegd. Voor het tweede pakket ligt dat anders. Daarvoor is een gekwalificeerde meerderheid van de lidstaten nodig, wat betekent dat blokkering van de goedkeuring niet te verwachten valt. De EU staat in contact met andere getroffen handelspartners, zoals Mexico, Canada en Japan. Er is evenwel geen coördinatie over de te nemen tegenmaatregelen.